

7.
6
2
3
8
8
9
9
1
2
2
8
8
6
6
2
4
8
8
9
6
2
2
7
0
6
8
8
9
0
4

KIS LAP

SZÁNKÓZÁS. (Lásd a 14. lapon.)

1. szám. — 1878.

Ara negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIV. kötet.

DEZSŐ ÉS KATICZA.

— Elbeszélés. —

ÉNIKE, kedves Róza néni, ugy-é nekem van igazam, valamennyi között legszebb a Mózsi? szolt a kis Katicza.

— Miféle Mózsi? Miről beszélsz már megint?

— Miről? Hát néni, talán nem is tudja, ki a Mózsi, Bózsi meg Rózszi? Hiszen az lehetetlen . . .

— Micsoda beszéd ez! szolt a néni szigoruan. Mért volna lehetetlen? Azt hiszem, magad sem tudod igazán, miről beszélsz.

— Oh, hogyan tudnám? Hiszen minden nap játszom velök s mindig pörölnöm kell Dezsővel. Én azt mondom, hogy Mózsi a legszebb . . . és igazán legszebb, higye el kedves néni . . . Dezső pedig jobban szereti Rózsit sőt azt mondja, hogy még Bózsi is többet ér. Pedig ez már csakugyan nem lehet . . . Bózsi kissé nagyobb tud ugyan ugrani, Rózszi pedig kövérebb, az igaz; de azért Mózsi mégis legszebb, legügyesebb a három közül s én legjobban szeretem. Hanem persze Dezsővel nem tudok boldogulni; ha ő egyszer kimond valamit, nem enged, a világért sem enged!

— De hát miről fecsegsz már anynyit, gyermek? Miféle bolondos nevetek emlegetsz? Ne boszants, hanem beszélj világosan.

— Hát csakugyan nem tudja néni? Hát Mózsi, Bózsi és Rózszi a mi három kedves kis békácskánk, melyet mi nevelünk.

— Békákat neveltek? Hallatlan! kiáltá Róza néni borzadva. És apácskátok megengedi, hogy ilyesmivel játszodjatok?

— Oh, apácska, mindent megenged; ő a legjobb apácska a világon . . . legalább Dezső azt mondja, hogy olyan jó apácska nincs messze földön, mint a mi apácskánk . . . Pedig Dezső már sokfelé járt, sok fiut ismert és azt mondja, egyik pajtása sem dicsekedhetik olyan jó apácskával, mindegyiknek van valami boszantó szeszélye.

— Katicza! Már megint ilyen illetlen dolgokat beszélsz? Már egyszer intettelek, hogy nem szabad oly tiszteletlen hangon szólni idősebb emberekről. Oh, ez a Dezső egészeu elront tégedet is!

Katicza bámulva mereszté nagy kék szeméit a szigoru nénire, ugy látszék, épenséggel nem hitte, hogy valami helytelenent mondott, azt pedig, hogy őt Dezső, az ő kedves, egyetlen jó bátyja elrontja, azt már olyan csodálatos furcsaságnak vélte, hogy felelni sem tudott rá hamarjában. Róza néni azonban megigazítva, nagy, kerek pápaszemét, még szigorubb hangon így szolt tovább:

— Hallod-é Katicza, én tovább nem tűrhetem, hogy te ilyen vadul növekedjél, mint valami vásott fiu. Megfogadtam szegény meghalt anyádnak, hogy helyette majd mamád leszek, azért is jöttem ide a házatokba. Így, amint most vagytok, nem maradhattok tovább. Még ma beszélék apátokkal, hogy tegyen valamit. Dezső már tizenkét éves mult, elég nagy, hogy ne itthon tanuljon, hanem a városba adjuk. Te pedig kilencz éves vagy, hozatunk

nevelőnőt és szintén tanulni fogsz. Mindjárt másképp lesz, mihelyt nem lesztek együtt azzal a garabonczás Dezsővel.

— Dezső nem garabonczás . . . és én nem fogok Dezsőtől elválni, nem, soha, soha! kiáltá a kis leány szenvedélyesen. Apácska ezt nem is fogja akarni, tudom előre, hogy nem fogja akarni, akárhogy beszél is vele Róza néni. Engemet . . . elválasztani . . . Dezsőtől . . . oh . . . oh . . . h . . . h! oh!

Katicza keserves zokogásra fakadt s olyan rettentően szerencsétlennek érezte magát, amint ez csak kitelhetik egy kilencz éves, indulatos kis leánytól. Róza néni, a szigorú néni kissé bosszusan nézte Katicza sirdogálását és már épen megint valami szigorú pirongatást akart mondani, midőn a leányka arca hirtelen kiderült, könnyei közepette mosolyogni kezdett és egy pillanatig figyelve állt. Mi okozta ezt a hirtelen változást? Az a füttyülés, mely az udvarról be hallatszott a nyitott ablakon át, s mely épen Katiczának szólt, mert Dezső, ha leczkékével elkészült, mindig ezt a dalt füttyörészte és ez volt a jel Katiczának, hogy jöjjön az udvarra, a kertbe játszani.

Mihelyt Katicza meggyőződött, hogy csakugyan Dezső füttyét hallja, elfelejtett sirást szomorúságot és nem is kérve engedelmet Róza nénitől, gyorsan fölkerelkedett és egy pillanattal később már ott volt az udvaron, kicsi karjaival megölelve kedves testvérbátyját. Szemeiben még ott csillogtak a könnyek, arca még ki volt pirulva a sirástól és indulatoskodástól.

— Ohó, Katicza kisasszony, hát mi a baj? Sirtunk? És miért? kérde Dezső jókedvűen, mialatt hugocskája arczáról gyöngéden letörölte a könnyeket.

— Oh, Dezsőcském, képzeld, mit mondott az a Róza néni! Oh Istenem, milyen szerencsétlenség, hogy, apácska ide hozta őt.

— Az már igaz, hogy Róza néni rettenetesen szigorú akarna lenni, de apácska szerencsénkre nem engedi, szólt Dezső nevetve. Azt mondja kedves apa, hogy a jóból sem kell nagyon sok. No, de hát lássuk, miféle szerencsétlenség történt, hogy annyira elkeseredtél?

— Még nem történt, de fog történni! Képzeld, Dezsikém, azt mondta Róza néni, hogy te . . . te olyan garabonczás fiu vagy!

— Azt mondta? szólt Dezső kaczagva. Egy kicsit talán igaza is van. Haha!

— No no, csak ne vess, majd elhagyod, ha meghalod tovább. Hát . . . aztán még azt mondta Róza néni, hogy te engemet egészen elrontasz . . . pedig ugyé nem igaz, ugyé, nem fogsz engemet elrontani? És aztán Róza néni azt akarja, hogy mi többé ne legyünk együtt, hogy tégedet küldjön apácska a városba iskolába, hogy így el legyünk választva. Beszélni akar apácskával, hogy ez mind így történjék! Hát nem szörnyűség ez?

— Még nem, mert még nem történt semmi, felelt Dezső folyvást jókedvűen. No, ne busulj, kicsi Katiczám, majd beszéllek én is apácskával, tudod, hogy minden kérésünket teljesíti. Oh, Róza néni nem fog ki rajtam . . . és ha el akar minket vá-

lasztani egymástól, ha engemet garabonczás diáknak mond, azért majd boszut állok.

— Oh, Dezsikem, szólta Katicza ijedten, mit akarsz tenni?

— No no, csak ne ijedj meg, hiszen tudom én, hogy Róza nénit nem szabad bántani, csak tréfáltam. De most már menjünk játszani.

— Igen, menjünk és legelőször is nézzük meg békáinkat!

— Nem bánom; de azt előre mondom, Katicza, hogy most már végre be kell ismerned, hogy a három közül Rózi a legderekabb.

Katicza roppantul elkomolyodott és határozottan felelé:

— Azt nem tehetem, hidd meg, kedves Dezsóm, nem tehetem. Hogy mondhatnám hogy Rózi a legderekabb, mikor tudom, hogy Mózi sokkal különb? Hanem tudod mit? Azt beismerem, hogy Rózi kövérebb . . . ezzel beérheti.

— Félek, hogy az nem elég . . . Rózi nemcsak kövérebb, hanem mindenképen derekabb kis béka, mint Mózi. Meg nem foghatom, Katicza, miért vagy olyan makacs, miért nem akarsz beismerni az igazat?

— De mikor én Mózit tartom derekabbnak! Nem mondhatok olyat, amit nem hiszek magam sem.

— Ha én mondom, hogy Rózi különb, mint Mózi, akkor el kell hinned, mert én öregebb vagyok, és aztán én fiu vagyok, te pedig csak leány vagy, még pedig kicsike leányka, szólta Dezsó ur büszkén. No, mondd ki szaporán!

— De ha nem tudom, nem bírom kimondani!

— Dehogyan nem! Csak próbáld meg, hiszen mindössze három szóból áll az egész, csak azt kell mondanod, hogy: »Rózi a legderekabb.«

— Nem, nem! Soha sem tudnék, szegény Mózi szemébe nézni, ha azt mondanám, hogy nem ő a legderekabb.

— Nagyon sajnálom Katicza kissasszony, mert így hát soha sem fogod látni többé sem Rózit, sem Mózit, sem Bózit. Még ma kieresztem őket a tóba, a tó partján pedig, jól tudod, két gémünk van s ezek nagyon szeretik a béka-peccenyét, meg fogják csipni és jóízűen megesszik, nem marad meg még a lába körme sem a három békának.

— Nem, Dezsikém, te nem lehetsz oly kegyetlen! szólta Katicza és szemei kezdtek megtelni könnyekkel. Oh, hiszen az borzasztó volna!

— Ha meg akarod menteni Mózit, akkor mondd, amit kívántam!

— Oh, de mikor azt nem tehetem! Akármit megteszek, de hazugságot nem mondok.

— Akármit? No jól van, akkor hát gondoljunk ki valami módot, hogy meg menthessük Mózi életét.

És a pajkos Dezsó szörnyen komoly arcot vágott s roppant gondolkozni látszék, mialatt a bohó kis Katicza félve is reménykedve is tekingetett reá, feszülten várva, mit fog tőle Dezsó kívánni Mózi megkegyelmezése fejében. Egy-két percznyi gondolkodás után Dezsó hirtelen megszólalt;

— Megkegyelmezek a három békácskának, ha egy hernyót teszsz Róza néni varró váukosára. Megteszed?

Katicza elámult aztán egy kis gondolkozás után aggódva kérdé:

- De egy holt hernyót, ugy-é?
 — Holt vagy eleven, mindegy, csak hernyó legyen. Tudom, hogy szörnyen fél

tőle a néni . . . ezzel megboszultam azt, hogy garabonczásnak nevezett. No's hát szaporán felelj, megteszed-é?

— Egy holt hernyót odateszek, nem bánom! szólt Katicza nagy elszántsággal.

ZONGORA-LECKZE. (Lásd a 15. lapon.)

— Jól van, hát keress egyet, öld meg és vidd be.

— Én öljem meg? szólt a kis leány borzadva. Oh, azt nem tudnám megtenni. Már holtan kell találnom.

— Oh te kis bohó, hát nem tudod, hogy a hernyó nem hal meg, hanem átváltozik lepkévé? Hogy akarsz holt hernyót találni?

— Hátha talán . . . másvalaki már megölt egyet és én megtalálom . . .

— Jól van, csak keresd . . . de nini, Gyuricza jön . . . mi kell, Gyuricza?

Egy nyájas képü, Dezsővel körülbelül egykoru parasztfiu közeledett, kezében kis kerti ásóval. A kertben dolgozott, mert onnan jött nagy sietve.

(Folyt. követh.)

EMLEKEK A MAGYAR TÖRTÉNETBŐL.

— I. Rákóczy tornya. — II. Vak Béla király nevelési helye. —

(Képekkel a 12. és 13. lapokon.)

A MAGYAR történelmet már sokan olvassák, tanulják közületek s tudom érdekelné fog, ha lerajzoltatok nektek egyik-másik olyan helyet, ahol régi időkben valami nevezetes esemény történt. Ma két érdekes történelmi nevezetességet mutatok be.

Az egyik a »Rákóczy-torony,« mely Szathmármegye egyik csinos mezővárosában, Vásáros-Náményban, a Tiszához közel emelkedik, vagyis inkább omladozik, mert nagyon régi épület már ez, sok száz esztendőtt élte át. Mostani nevét leg-híresebb gazdájától nyerte, Rákóczytól, ki ezelőtt százhetven esztendővel járt itt vitéz katonáival, a kuruczokkal, kik sok esztendőig hősiiesen harczoltak magyar hazájuk javáért. Fenn is maradt Rákóczy emléke mai napig is és a mi magyar csatadalunk most is a Rákóczy-induló. Bizonyosan ismeritek mindnyájan.

Még sokkal régibb a másik hely, melyet bemutatok nektek: a pécsváradi kolostor, ahol hajdanában, több mint hatszáz esztendővel ezelőtt, egy vak királyi herceg növekedett föl titokban, elrejtve a világ elől, akinek ez a története:

A tudós és jeles, de fölötté indulatos Kálmán királynak sok baja volt rokonával, a nyughatatlan Almos herceggel, ki a királyi trón után vágyódott. Egy szeren-

csétlen haragos pillantában a király megparancsolta, hogy Almos herceget és ennek ártatlan kis fiát, Bélát meg kell vakítani s ezt a szörnyü parancsot teljesítették is, a kis királyi herceget megfosztották szeme világától. De még így sem volt biztosságban a haragos, gyanakodó királytól, aki, hogy saját fiának Istvánnak biztosítsa a királyságot, talán meg is ölette volna az ártatlan vak Béla herceget. Ezt gyanította néhány derék főúr és püspök s hogy a kis herceget megmentésük, elrejtették a pécsváradi kolostorba, a király előtt pedig holt híret költöztették. Így aztán Béla herceg bár vaksága miatt eléggé szerencsétlen volt, minden baj nélkül fölnevekedett a jámbor és nemes szívü szerzetesek között. Még most is megutgatnak egy kutat, melyhez a vak herceg ki szokott volt járni s melyet mai napig is Béla kutjának neveznek. A rejtetgetett királyi herceg azonban nem maradt mindvégig a csöndes kolostorban, utóljára mégis király lett belőle. Ugyanis Kálmán király után fia II. István lett magyar, de II. Istvánnak nem volt fia s midőn már érezte, hogy halála közeledik, nagyon aggodott, hogy kinek hagyja koronáját; felszólította az ország nagyjait, ajánljanak valakit, aki utána király legyen. Ekkor Pál püspök és Otmar főispán, bár eleinte kissé félve, fölfedték a királynak, hogy az ő unokatestvére, a vak Béla herceg életben van, nem halt meg, mint híresztelték; a koronára pedig István után neki van joga. István nemcsak nem haragudott meg Béla megmentőire, hanem őszintén megörült s azonnal előhozatta Béla herceget a kolostorból, illő módon ellátta mindennel és csakugyan reá hagyta koronáját. Vak Béla király pedig derék, nemes lelkü fejedelem volt.

A kolostor, melyben Béla király növekedett, most is áll, csak hogy természetesen nem egészen úgy, mint akkorában. Azóta sokszor újra-meg újra építették és régi falaiból talán már épen semmi sem maradt.

A FARSANG-VASÁRNAP.

— Színmű 2 felvonásban. —

SZEMÉLYEK:

Váriné, özvegy.
 Mariska, } gyermekei.
 Palika, }
 Mezei, gazdag birtokos.
 Mezeiné, neje.
 Ilonka, leányuk.
 Klára néni, rokonuk.

Első felvonás.

I-ső jelenet.

Váriné, az asztal mellett karosszékekben ül, fejét félig egy párnába támasztva, mely a szék hátához van igazítva. Mariska az asztal tulsó végén, fejét karjára támasztva, alszik. Palika zsámolyon ül a mama mellett és egy törött falóval játszik. Este van, az asztalon lámpás ég. Néhány pillanatnyi csönd.

Váriné, (himzésen dolgozik, koronként bágyadtan megpihen és hátradől; aztán halkán szól) Palikám... állj föl fiacskám és told közelebb hozzám a lámpást... de halkán... föl ne ébreszd Mariskát...

(Palika megteszi) így ni... most jobban látok... (szemeit törli) ah! olyan gyöngék a szemeim is!

Palika. Sok van még hátra abból a munkából...?

Váriné. Nem, nem sok, talán be fogom fejezhetni.

Palika. Oh, mamácskám, de hiszen neked most nem szabad dolgoznod, mikor olyan beteg vagy! Inkább felköltöttem Mariskát, hadd végezze be ő.

Váriné. Azt ne tedd! Hadd aludjék szegény jó Mariska! A mult éjjel egészen éjfél utánig dolgozott ezen a himzésen, ma korán hajnalban már ismét a munkánál volt, egész nap pihenés nélkül dolgozott, nem csoda, hogy kimerült s most elnyomta az álom. Csak szenderegjen, majd én bevégezem a munkát.

Palika. Jól van, de akkor te is pihenj kissé mamácska, mert te beteg vagy.

Váriné. Nem... nem... ennek a himzésnek még mára késznek kell lenni, már nem sok van hátra.

Palika. Igen, de a doktor bácsi megtiltotta, hogy valami munkával megerőltessed magadat... én jól hallottam, mikor mondta...

Váriné (sohajtván.) Igaz... azt mondta... de a szükség nagy mester, még szigorubban parancsol, mint az orvos ur... mert lásd, kis fiam, ha ez a himzés el nem készül, akkor ma nem lesz mit vacsorálnod; pedig tudom, hogy már most is volna étvágyad.

Palika. Oh, van bizony... sőt éhes is vagyok... igazán éhes vagyok! Kedves mamácska, adj legalább egy kis kenyeret, hiszen ma úgy is farsang vasár-

napja van... Károly beszélte ma délután, hogy náluk ma pompás fánk volt, meg sült pulyka... oh, milyen jó lehetett az!

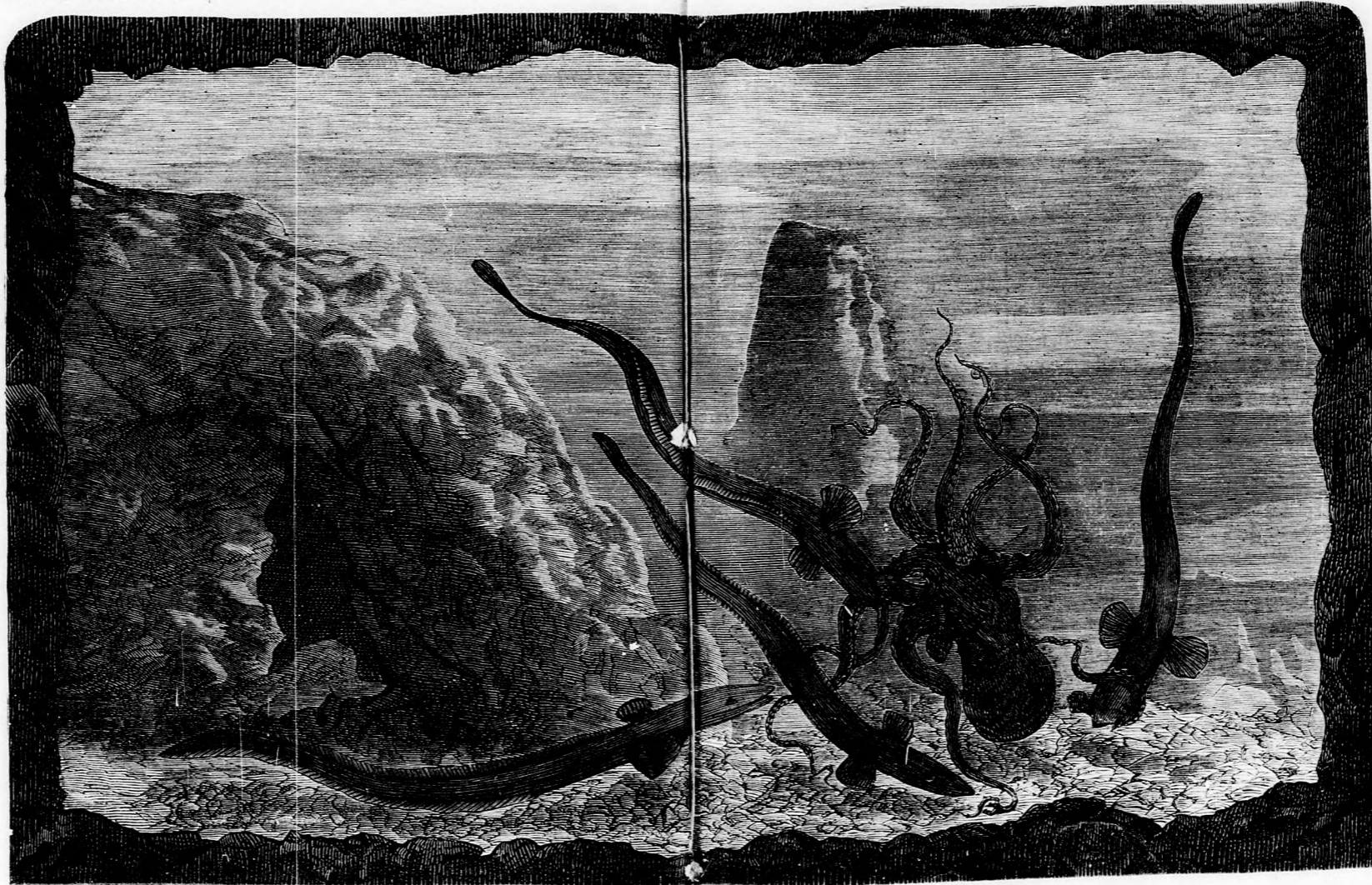
Váriné. (könyeit törölve félre.) És én még kenyeret sem tudok adni szegény gyermekemnek! (Fenn.) Csak még egy kis ideig légy türelemmel, fiacskám... már nem sok van hátra, mindjárt elkészülök. Mariskának nem kell többé rajta dolgozni; ha fölbred, rögtön elviszi shoz pénzt; aztán minden jó lesz. (Nagy erőfeszítéssel dolgozik, majd felsóhajt) Oh Istenem... már alig látok... szemeim elhomályosodnak!... Csak még egy-két másodpercig birjam (tovább dolgozik) így ni! Készen van. (A himzést leteszi az asztalra s kimerülten hátradől.)

Palika. Hála Istennek, csakhogy végre készen van! Mariska! Mariska! Ébredj föl, készen van a himzésed.

Mariska. (fölbredve.) Istenem, elalud-

tam! Oh, mért engedtetek eludnom! Hány az óra?

Palika. Még nincs késő, csak most

HARCZ A TENGER FENKÉN. (Lásd a 14. lapon.)

gyujtottunk világot... de a himzésed készen van... mamácska bevégezte.

Mariska (a karszékben elterült anyjára

hoz sietve.) Oh, mamám, mért tetted ezt. Engem aludni hagytál s magad fáradtál! Ime, hogy ki vagy merülve!

himzéssel pedig mára kellett elkészülnöd; én tehát befejeztem.

Mariska. Igen, de az erőlködés bizonyosan megártott neked, kedves jó anyám... milyen sápadt vagy... óh... soha sem fogom ezt magamnak megbocsátani!

Váriné. Nyugodjál meg, leányom! Megtettél mindent, a mit bírtál, sőt még többet... éjjel-nappal dolgoztál, hogy elkészülj a munkával, melyért egy kis pénzt kaphattunk; végre egészen kidöltél, elnyomott az álom, kezedből kiesett a munka és én folytattam. Nem vádolhatod magadat, jó gyermekem.

Mariska. Oh, azért még sem lett volna szabad elaludnom!

Váriné (átadva neki a himzést). Ne

Váriné. Nincs semmi baj, édes gyermekem. Tégedet elnyomott az álom anynyi munka és virrasztás után... ezzel a

aggódjál ezen többé... most siess, vidd el a himzést Mezeiné ő nagyságának... az árán pedig vásárolj be, amire szük-

ségünk van . . . te legjobban tudod, mi kell minden.

Mariska (a himzést vizsgálva, félre). Istenem, szegény anyácskám egy helyen egészen elrontotta . . . ő, aki olyan ügyes! Milyen beteg lehet. . . . szédült az erőltetett munkától . . . nem vette észre a hibát. Mit fog mondani Mezeiné asszony, aki olyan finyás, úgy megvizsgál mindent!

Váriné. Mi az, Mariskám, mi baj?

Miriska. Semmi, anyácskám, semmi, csak összerakom a himzést.

Palika. Siess, Mariska! Azt mondtad, hogy öt órára kell átadnod a munkát, most pedig már fél hatra. Aztán ha sok pénzt kapsz, hozz nekem is valami jót. (Nagyot sohajtva.) Ma farsang vasárnapja van . . . emlékszel, tavaly milyen vigan voltunk e napon?

Váriné. Szegény gyermek! (Mariskát magához intve.) Mennyit kapsz ezért a himzésért?

Mariska. Öt forintot. Mondtam a nagyságos asszonynak, hogy ez nehéz és nagy munka . . . de semmikép sem akart többet ígérni!

Váriné. Öt forint ennyi fáradságért! No, bele kell nyugodnunk . . . de most még valamit (fülébe sugdos). Mit gondolsz . . . megtehetjük?

Mariska. Azt hiszem, meg. Én már gondoltam is erre . . . azért jártam ma délelőtt Mezeiné asszony jó barátjánál, annál a Klára néninél, aki még meg nem fizette a minapi himzést . . . már kétszer kerestem, de nem találtam otthon. Légy nyugodt, mamácskám, majd gondoskodom én mindenről.

Váriné. Reád bizom, kedvesem! Csak járd gyorsan!

Mariska. Oh, tiz percz mulva itt leszek, hiszen Mezeiék tőzsomsédsgunkban laknak. Isten veled, mamám! (Megöleli.) Jól viseld magadat, Palika! Mindjárt visszatérek és aztán vidám esténk lesz . . . meglásd, épen olyan, mint tavaly. (El.)

*

II-ik jelenet.

Váriné. Palika.

Palika (jókedvűen.) Azt hiszed, mama, hogy nem hallottam, mit sugdostatok Mariskával? Oh, jó fülem van ám nekem . . . mindent hallottam . . . azt mondtad Mariskának, hogy ha jut a pénzből, amit kapni fog, hát vegyen a péknél süteményt, fánkot. (Ugrálva.) Haha! Ez pompás lesz! Farsangi fánkot fogunk kapni vacsorára! Fánkot, fánkot!

Váriné. Ne ugrálj Palikám . . . nagyon fáj a fejem . . . rosszul vagyok . . . igen bánt a zaj.

Palika (odaszalad és megöleli.) Oh, kedves jó mamukám, már csöndes vagyok, nem foglak háborgatni . . . bár csak én is tehetnék valamit értetted, mint Mariska, a mi kedves Mariskánk!

Váriné. Mariska jó gyermek, ő tart fenn minket, mióta beteg vagyok; szeresd is őt igazán.

Palika. Szeretem is, oh nagyon, nagyon szeretem! De lásd, kedves mama, az nem igazság, hogy Mariska annyit dolgozik, én pedig semmit sem csinálok. Pedig én nagy fiu vagyok, ugy-e? Én már hét éves vagyok, ugy-e mamácska?

Váriné. Annyi bizony. És aztán?

Palika. Aztán? Hát én is szeretnék valamit dolgozni, hogy én is keressek egy kis pénzt . . . ugy-é, az jó volna.

Váriné. I . . . igen . . . nagyon jó . . . (hátradölvé és fejét kezeibe fogva.) Oh jaj, a fejem! Meghasad a fejem!

Palika (ijedten.) Mamám, kedves mamám, mi bajod?

Váriné. Semmi, . . . majd elmulik . . . adj egy kanállal az orvosságomból hamar!

Palika (egy másik asztalhoz szalad.) Már nincs . . . az orvosságos üveg üres.

Váriné. Orvosság sincs! Ah! . . . (kezéi bágyadtan lehanyatlanak, ájultan dől hátra a párnára.)

Palika (nagy ijedelemmel hozzáfut.) Mama! . . . kedves mama . . . mi lelt? oh szólj . . . én vagyok . . . a Palika . . . Istenem! nem szól . . . nem hall többé . . . Segítség! Segítség! Mariska, a mama meghal! Segítség! (Kétségbeesett kiáltással kirohan az ajtón.)

*

III-ik jelenet.

Váriné. Palika, Mezei.

Mezei (nagy sietséggel berohan, kézen fogva Palikát.) No, mi baj? Hol a baj? Mi történt?

Palika (anyjára mutatva.) Ott . . . a mama (zokogva) meghalt!

Mezei. (Várinéhez lép s kezét, homlokát tapogatja.) Dehogy halt meg! Nem kell mindjárt annyira megijedni. Csak egy kis gyöngeség fogta el, elájult; bizonyosan már régen beteg. Hozz ide vizet! (Palika egy pohár vizet hoz, Mezei a beteg arcát fecskendezi.) Így ni, mindjárt magához fog térni . . . aztán le kell fektetni,

orvosságot adni neki. Látom ott az orvosságos üveg.

Palika. Igen . . . de már üres . . . elfogyott . . . még nem hozott Mariska pénzt, hogy újat vehessünk.

Mezei. Hm, ez baj! No addig is be kell fűteni, itt nagyon hideg van.

Palika. Éa sincs itthon . . . elfogyott.

Mezei. Hm hm! Ez is baj. Most hát mit csináljunk? Csak itt volna feleségem . . . az tudná . . . (Jobbra-balra jár, kél, kapkod.) Én igazán . . . igazán nem tudom, mit kell ilyenkor tenni . . . Csak volna itt valaki, hogy orvosért küldhetném . . . hogy is lehet egy beteget ilyen kis fiúval magára hagyni!

Palika. Oh, én nem vagyok egymagam a mamácskával, itt van Mariska is, a tesvér-néném, az már nagy leány, igen nagyon nagy leány . . . aztán Mariska tud szépen himezni, varrni . . . a mult éjjel sokáig dolgozott, még ma is egész nap, hogy elkészítsen egy himzést ma délutánra . . . nagyon belefáradt, elaludt fölötte s ekkor mamám dolgozott tovább a himzésen . . . de mamácska beteg . . . nem bírja a megerőltetést . . . egyszerre roszul lett! Oh, mamám, kedves mamám! (Hozzá siet és ébresztgeti.)

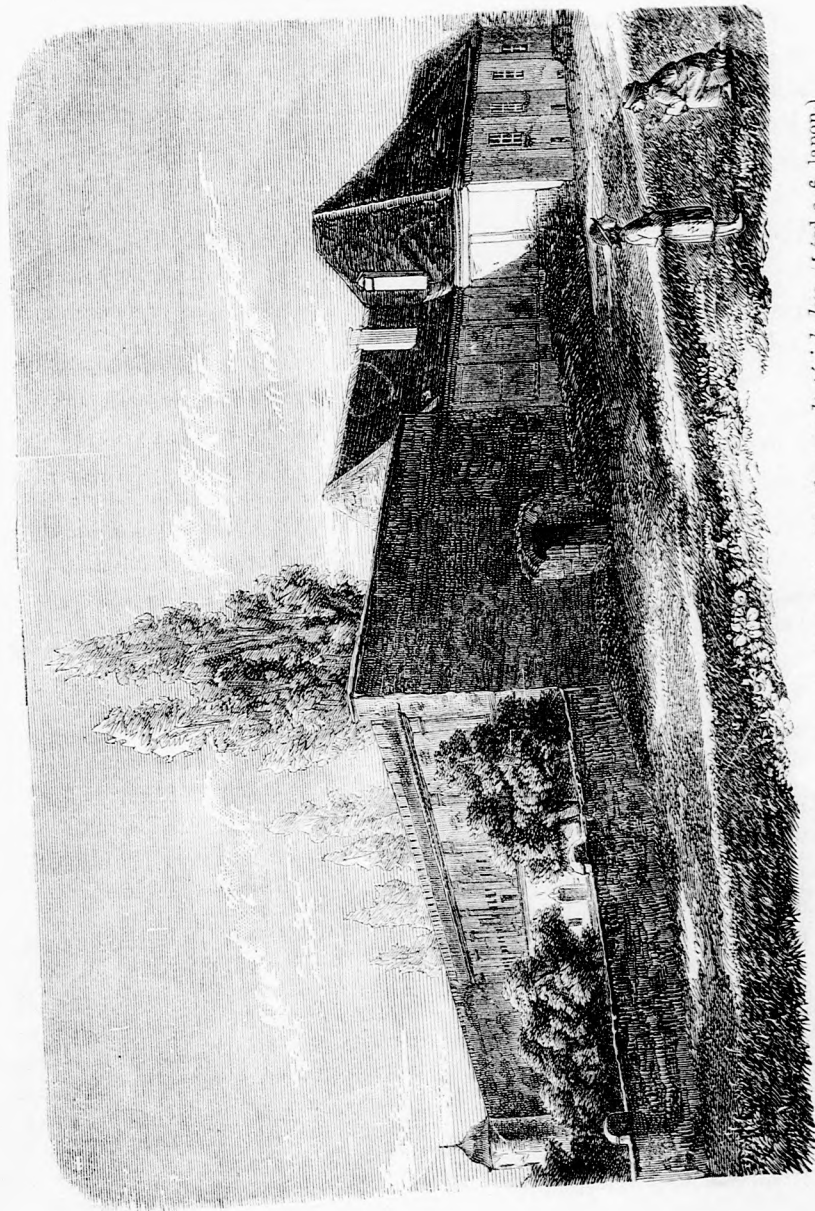
Mezei. Baj, nagy baj! Ugy látom, nem is annyira orvos kell ide . . . hanem másféle segítség. Csak hamarabb tudtam volna! Pedig szomszédok vagyunk. — Kis fiam, mondd csak, — ugy-é, nincs pénzetek, hogy megvehessétek, amire szükségtek van.

Palika. Most nincs, de mindjárt lesz . . . igen, lesz, hoz Mariska, kap sokat

(Folytatása a 14. lapon.)

ENLEKER A MAGYAR TÖRTÉNELEBŐL. I. Rótkőzy tornya. (Lásd a 6. lapon.)

ÉMLÉKEK A MAGYAR TÖRTÉNETBŐL. II. Vuk Béla király neveltetési helye. (Lásd a 6. lapom.)

(Folytatás a 11. laphoz.)

azért a himzésért, mely miatt mamácskám elájult. (Váriné megmozdul.) Ah, hála Istennek! Mamám jobban van már.

Váriné. (bágyadtan széttékiintve, meglepetve látja Mezeit.) Ki van itt...?

Palika. Én hívtam segítséget... ez a jó bácsi bejött...

Mezei. Nagyon örülnék, asszonyom, ha valamiben segítségére lehetnék.

Váriné. Köszönöm, uram... már jobban vagyok s nagyon sajnálom, hogy ez a gyermek alkalmatlanságot okozott kegyednek... Mindjárt itthon lesz a leányom és gondoskodik mindenről. (Félre) Oh, csak már itt volna!

Mezei (barátságos köszönéssel kifelé indul.) Hm, hm! Ez itt sehogy sincs jól, azt látom; de nem akar alamizsnát elfogadni... mit csináljak vele? Nem tudom (vállát vonogatva) igazán nem tudom... beszélek a feleségemmel, neki tudnia kell, igen, fogja is tudni bizonyosan; csak nem lehetünk mindketten olyan ügyetlerek! (Ei)

Palika (busan utána néz, mialatt Váriné bágyadtan hátradől) Elment! És Mariska nem jön! Már milyen régen elment és még sem tért vissza! Oh, inkább farsangi fánkot se hozna, csak jönne vissza, hogy mamánkon segítene!

(Vége következik.)

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XIII. köt. 23-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag beküldték még: Kővér Józsi, Riesz Elek, Bleuer Berta, Nagy Béla, Neumann Béla.

S Z Á N K Ó Z Á S.

(Képpel a czimlapon.)

SIKOS a jég, szalad a szán,
Melegen ülsz, Gizi babám!
Elöl Feri gyorsan húzza,
Hátul Kari tolja csúszva.

Sikos a jég, szalad a szán,
Mennyi nép a liget taván!
Iringálnak, koresoíáznak,
A tópartig meg sem állnak.

Sikos a jég, szalad a szán,
Ezeren is vannak talán!
Az ügyetlen bukik sorra,
Ez itt hanyatt, az meg orra.

Sikos a jég, szalad a szán
A tükörnek szélén, hosszán.
Mokri kutya el nem marad,
A szán mellett ő is szalad.

Sikos a jég, szalad a szán,
Ezüst szakál rezege a fán.
Mari néni a szán megett
Mint a könnyü fecske lebeg.

HARCZ A TENGER FENEKÉN.

(Képpel a 8—9. lapokon.)

MINAPÁBAN lerajzoltattam és elbeszéltem nektek, milyen erdők, mezők terülnek el ott, ahol bizony alig gondolná az ember: a végtelen tenger fenekén, mélyen a roppant vizek alatt. A növényeknek, melyek itt tenyésznek, nincs levelük, sem viráguk, nem jár alattuk nyulacska meg őzike, madár sem költ az ágaik között; de már a minap mutattam egy pár állatot, mely igen is szereti a vizalatti erdőt. Természetes, hogy ezek mind csak uszó, csuszó-mászó állatok, melyek a vízben és a víz fenekén meg tudnak élni.

Ezek a halak, (héjanczok, puhányok) nem dalolnak, nem bögnek, hangot sem tudnak adni, — de azért nem élnek ám valami nagy békességben. Ott a tenger fenekén is vannak ragadozók, melyek mindig prédára lesnek, és a gyöngébbeket fölfalják, mint a szárazföldön farkas a bárányt. És valamint a szárazföldön vannak igen nagy és hatalmas ragadozók, mint p. o. az oroszlán, tigris, medve, sas, keselyű, aztán kisebbek, de szintén vérengzők, mint p. o. a farkas, róka, vadmacska, a héja, vércse stb., úgy a tengerben is a hatalmas czápák és hasonlók mellett vannak kisebb ragadozók is, melyek közt a legveszedelmesebbek egyike a polyp. Épen ezt látjátok a mai rajzon, amint küzd azokkal, a kiket megtámadott.

A polypnak sokféle fajtája van; némelyik egészen kicsi s nem igen veszedelmes, legfeljebb csak kicsinyke halakat, apró puhányokat bir megragadni. De a nagyobb fajták már gonosz legények. Testük három-négy láb hosszú s fejük körül nyolcz-tíz hosszú erős csáp vagy kar nyulik ki, melyekkel megragadják és roppant szájukba benyomják az elfogott zsákmányt. Amit egyszer megragadott az ilyen szörnyeteg, többé el sem ereszti, inkább elszenvedi, hogy a karja is kiszakadjon a helyéből. Védemezni pedig igen jól és könnyen tudja magát, még ha többen is megtámadják, mert tiz karjának mindegyikét önállóan mozgathatja, mindegyikkel megragadhat egy ellenséget. Uszni is jól tud és ügyesen fölkeresi zsákmányát a tenger fenekén levő mélyedésekben.

Ennek azonban, a kit most itt látunk a képen, úgy látszik, mégis meggyült küssé a baja, mert bátor ellenségekre akadt, még pedig olyankra, akik nem hagyják cserben egymást. Csak az egyiket akarta közülök megragadni, hogy fölfalja, de a megtámadottnak pajtásai vitézül ott termettek segítségül; több oldalról rohannak a rablóra és ügyesen támadják: épen karjait harapdalják s

mert többen vannak, a gonosz polyp aligha pórul nem jár. Egy-két karja elvesztését nem igen bánná, de ha ötöt-hatott leharapnak, akkor meg van verve és futnia kell. Csakhogy akkor már futni sem igen fog tudni, mert a karjai segítségével uszik s ha karja nincs, tehetetlenül ott marad.

Mint látjátok, még a tenger fenekén is utoléri a bünhődés az erőszakoskodót és a gyöngék, ha egyesülnek s összetartanak, győzelmet arathatnak a sokkal erősebb ellenség fölött is.

ZONGORA-LECZKE.

(Képpel az 5. lapon.)

GUSZTIKA Gusztika,
 Ugy-e szép a muzsika?
 No ha tetszik, szaporán
 Tanuld meg a zongorán!
 Nehezen megy eleinte.
 De oly ügyes kis lány, mint te
 — Ha csak előbb meg nem únja —
 Egy év alatt megtanúlja.
 Kezdetiben csak a skála,
 G. A. H. s a többi járja.
 Nem is lehet egy nap alatt
 Játszani szép darabokat.
 De ha szorgalmas leszesz majd
 A zongorán:
 Egy év mulván
 Eljátszod rajt
 Édes apa legkedvesebb nótáját:
 »Magyar ember összeveri bokáját!«

Kis Értesítő.

A »KIS LAP« XIII. köt. 25-ik számában közölt befűrejtvények fölött a felirások nyomdai tévedés folytán el vannak cserélve. A »növénytani« helyén olvasandó »földrajzi« és megfordítva. — Igy már, hiszem, kitaláljátok.

FORGÓ BÁCSI.

KUKORIKÚ!...

KUKORIKU, talpra gyorsan!
 Már a kakas szava harsan.
 Hopp! egy kettő, le az ágyról,
 A párnáról, a puháról!
 Mili mondja:
 Hol a spongya?
 Hadd nyomkodom az arczomba!

Kukoriku, talpra gyorsan!
 Már a kakas szava harsan.
 Ime, a harisnyát már a
 Boresa húzza a lábára.
 Csak a Jucei
 Alamuszi.
 Hagyjuk még kicsit aludni!

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Budapest 1877. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.